

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Politično ogledalo za kranjske klerikalce.

Dalje.

Masčevalna prilika se je do kosti razžaljenemu kranjskemu papežu kmalu ponudila. Državni zbor je bil odgoden, in sklicani so bili deželni zbori, med njimi tudi kranjski. V duhu vidimo dr. Šuštersiča, kako zmagonosno hodi gori in doli po sobi v na katoliški način starim devicam iz rok izviti hiši ter »študira« govore za deželni zbor, a široka usta se mu škodoželjno pri tem raztezajo v zloben nasmeh tja noter do topih ušes, ob katera se je že toliko ostrih pušic na Dunaju in drugod zadelo brez uspeha!

Ko je bil deželni zbor odprt ter je hotel pričeti z delovanjem, za vso deželo koristnim, začel je takoj dr. Šuštersič s svojimi jogri igrati neumne otročje komedije, ki jih je kmalu premenil v divjaško nasilje in rovtarsko-barabske surovosti, kakršne se dozdej še nikdar niso pripetile v nobeni zbornici. Rekel je med drugim, da uradniki le žro, žro in žro, a njih delo, ki ga mora ljudstvo plačevati z zlatom, ni vredno ne groša, ne knofa. Odlične zastopnike teh uradnikov in meščanskih stanov pa je obkladal s šnopsarskimi psovkami: »Koruptna banda! Ste tatovi in lumpje! Vi ste barabe! Vi kradete! Vi žrete! Krave! Psi!« i. t. d.

No, kaj takega je pa vendar malo preveč in pregrdo tudi na katoliški, od škofa Jegliča blagoslovljeni podlagi, in bi ne bilo lepo in dostojno niti za poglavarja vseh najmenitnejših tolovajev, lumpov in barab vsega sveta, ako bi tako nastopil v izobraženi družbi! Kaj morejo uradniki zato, ako žro in žro! Če hočejo živeti, morajo jesti, ker so navadni ljudje in se hranijo zaradi tega le z jedjo in pijačo. Ako pa jih bo morda kdaj božja milost tako obsenčila kakor dr. Šuštersiča, da bodo mogli živeti le od božje besede kakor on, njegovi sorodniki in vsi treburharji okrog po raznih farovžih, takrat jim ne bo več treba žreti in odstopili bodo vso svojo plačo za ustanovitev novih samostanov na Kranjskem, ker je teh tukaj še vedno premalo!

Ali, dokler jih Bog ne obdari z angeljskimi želodci, je kaj neprevidno od c. kr. vlade, da mirno trpi, da jih ta kranjski papež v deželnem zboru in v klerikalnih listih tako nesramno napada, zaničuje in ponižuje s prozornim namenom, da bi proti njim nahujskal in spuntal nerazsodno ljudsko maso. Ako pojde tako še malo časa naprej, bomo res že v kratkem doživeli zgodovinsko znameniti dan, ko bode bojeviti dr. Žlindra pridivjal z oboroženo tolpo svojih pijanih pajdašev v deželni zbor ter si s silo vzel in odstranil vse, česar ne more doseči zdaj z lepo, z zvijačami in s sleparijami, in nato med velikimi cerkvenimi svečanostmi povzdignil svojo osebnico na deželni sedež! Nekaj takega menda že zdaj na skrivnem kuha kranjska klerikalna vojska. To si ne moremo drugače tolmačiti, ker nje generali prorokujejo, da ne bodo prej odnehali v deželnem zboru, dokler jim večina ne bode dala vsega, kar žele! Naravnim potom se večine ne more prisiliti, da bi se pokorila manjšini!

A po naših mislih bi tudi vsako posiljeno vladarstvo dr. Šuštersiča na deželnem prestolu trajalo kaj malo časa. Treba bi bilo le nekaj bajonetov in svetlih pihalnikov in naši katoliški junaki bi takoj hrabro popustili svojega častitljivega poglavarja samega na tronu. Vendar pa bi morali potem ti zapeljani kmetski reveži prevzeti nase vse najhujše posledice za svoje prejšnje nasilje, kakor so bojevniki glasovitega kurata Ferjančiča na Gočah!

No, kakor kažejo sedaj najnovejša katoliška znamenja, se še ni bati, da bi kdaj prišlo do tega na Kranjskem, vsaj za vladanja proslulega dr. Šuštersiča ne. Zakaj on je takoj pri svojem surovem in divjem nastopu v deželnem zboru izvedel od naših naprednih poslancev, kdo da je, od kod prihaja in kam gre! Tudi njegovi pomočniki so dobili pri tisti priliki podobno »asluženo« plačilo za svoje katoliško delo. To jih je nekoliko streznilo in oplasil. Najbolj pa je bil »poklofan« dr. Šuštersič, ker je moral požreti najhujše. Konec pride.

Ljubljanski grad in promet tujcev.

I.

V seji občinskega sveta ljubljanskega dne 1. julija 1902 je občinski svetnik Prosenc interpeliral g. župana o zadevi nakupa ljubljanskega gradu od strani mesta Ljubljane, na kar je odgovoril g. župan, da je v tej zadevi že pisal c. kr. finančnemu ravnateljstvu.

Na prvi hip bi se dozdevalo, da je ta zadeva popolno lokalnega pomena za mestno občino ljubljansko, kar pa nikakor ni istina, kajti reči smemo, da je ta zadeva velikanskega in zelo dalekosežnega pomena ne le za Ljubljano, ampak tudi za celo Kranjsko v narodno-gospodarskem oziru in to z ozirom na promet tujcev.

Namen sledečih vrst je dokazati gorenjo trditev, ki bi se videla na prvi hip dokaj smela — dasi je popolnoma opravičena, kar hočemo dokazati s pričujočim spisom.

Že v slučaju, da si Ljubljana prilasti grad, ne da bi se potem dalje brigala zanj, že v tem slučaju bi bilo mesto primorano storiti v to potrebne korake, da ne bi inace grad prešel v tuje roke, da se ne bi potem zdihovalo: tujec nas je prehitel, kajti prezreti ne smemo, da se grad lahko proda potom javne dražbe, na kateri ga lahko vsakdo kupi.

Vsekako se mora s tem dejstvom računati. Na deželi pa smatramo nakup ljubljanskega gradu kot sila važno vprašanje, kot pričetek jako važne akcije, ki naj bi bila naša rešiteljica in o kateri hočemo razpravljati v nadaljnjem in to je: **promet tujcev.**

Kolike važnosti je v narodno-gospodarskem oziru za deželo velik promet tujcev, učimo se lahko od Švicarjev. Iz tega namena hočemo navesti v kratkih potezih nekaj podatkov, ki sicer niso popolni, a nam vse eno že zadostno jasno kažejo važnost prometa s tujci, ki pa tudi pričajo, da se v tem oziru pri nas — bodimo odkritosrčni — skoraj prav nič ni storilo.

Kakor nam pove statistika, je bilo tujcev l. 1894 v Švici v 1400 gostilnah 80.000 postelj na razpolago. Dohodkov je bilo izkazanih 98 milijonov, stroškov pa 64 milijonov, torej čistega dobička 34 milijonov (frankov) kron. Preračunalo se je, da je investirani kapital donasal 7 odstotkov.

Izrecno pa povdarjamo, da je bil to promet edino le v gostilnah. Kolik mora biti pa šele promet, oziroma dobiček, katerega je množica tujcev povzročila v drugih panogah gospodarstva.

«Slovenski Narod» z dne 7. junija t. l. št. 128 piše pod naslovom «Tujci v Ljubljani», da je letos v Ljubljani manj tujcev nego lani in da tudi ni upanja, da bi se doseglo lansko število, ker jih odganja — pomanjkanje stanovanj.

Temu nedostatku, pomanjkanju stanovanj, je pač lahko odpomoči pri naših odnošajih. Ako se že ne ganejo zasebni finančni krogi, je pa naloga dežele in posameznih občin, da store vse potrebno v tem oziru. Da se v Ljubljani, četudi takoj ne popolno in naenkrat odpomore temu nedostatku, ki ovira promet tujcev, treba ni ničesar drugega nego:

- 1.) da mesto kupi grad,
- 2.) da ga pripravi in adaptira za stanovanje tujcev,
- 3.) naj ne zgradi vzpenjača,
- 4.) naj mesto po potrebi pritegne tudi deželo v to akcijo in

5.) naj se mestna občina obrne do justičnega ministrstva, oziroma do vlade, daj naj taista ne stavi pretirane cene.

Veseli nas vse deželane prvi korak, ki ga je storil ljubljanski mestni zastop s tem, da izkuša grad dobiti v svojo last, ker je naše mnenje, da je Ljubljana v prvi vrsti poklicana, kakor nobena druga občina ne, pričeti delovanje za povzdigo prometa tujcev, ter s tem dati lep izgled ostalim občinam.

Ta prvi korak pa naj bi bil po našem skromnem mnenju popolen in v to svrhu naj bi se na ljubljanskem gradu napravil «hotel prve vrste», katerega naj bi vzpenjača vezala z mestom.

Utegnilo bi se ugovarjati, da bi investirani kapital brzkone ne donasal toliko, da bi se glavnica obrestovala, kaj šele amortizovala. Ali nam mari donasajo za vojašnice investirani novčiči pravzaprav kaj obresti? Smelo trdimo, da ne, a vendar ima mesto od investiranega kapitala mnogo koristi, kajti vojaštvo zelo pomnoži promet, promet pa zopet blagostanje in davčno zmoglost

davkoplačevalcev, četudi imajo vojaki le po nekaj vinarjev na dan na razpolago. Recimo, da bi imela mestna občina s takimi napravami navidezno celo nekaj deficita —, faktično bi pa vendarle imela dobiček, ko bi prihajalo v mesto vedno več in več tujcev, ki pa ne bi razpolagali le z nekaterimi vinarji, ampak bi jim ne bilo nič na tem, če bi brez vsake skrbi potrošili tudi po 20, 50 do 100 kron na dan.

Od tega bi pa ne imelo korist samo mesto, ampak tudi dežela, ker bi tujci napravljali izlete tudi na deželo. In v železnice investirani kapital?! Koliko donasja ta denar obresti naši deželi posnamemo iz Pirčeve brošure, v kateri pravi pisatelj: «Napočila je nova doba velikanskega napredka z raznovrstnimi iznajdbami, doba železnic in telegrafa, ki je našo procvitajočo kupčijo in naš promet v kratkem času popolnoma uničila.

Železnica, kot taka, nam sama ob sebi ne donasja torej nobene koristi in nje gradnja je le polovično delo. Ako hočemo, da bode deželi koristila, izvrši naj se še druga polovica dela — skrbi naj se za velik promet tujcev. Dolžnost faktorjev, ki so skrbeli za gradnjo železnice, je: skrbeti za promet tujcev, kajti inace je železnica, ki vodi skozi našo deželo le — poguba za njo — kakor dokazuje Pirc v svoji brošuri, ko pravi: «Železnica hitro dirja z naloženim blagom skozi deželo; vse blago je nekdanj šlo skozi roke pridnih Kranjcev, ki so ob tem prometu služili milijone.»

Ako torej trdimo, da je Ljubljana v prvi vrsti poklicana skrbeti za pomnožitev prometa tujcev in ako bi si sama ne upala prevzeti te naloge, naj se obrne do dežele, katere naloga je, da tudi ona stori v tem oziru svojo dolžnost. V Švici n. pr. delujejo občine in kantoni (pri nas dežele) a tudi država vzajemno za povišanje prometa tujcev, kar je tudi naravno in edino pravo, vsaj imajo tudi vsi trije faktorji korist od tega. Iz tega sledi, da je mesto opravičeno apelirati v napominani zadevi tudi na državo, naj tista ne postopa preveč ozkosrčno pri pogajanjih zaradi ljubljanskega gradu.

V Kranju, 26. julija.

Deželni zbori so se večinoma že zaključili.

Novi vojaški zakon se je deloma že obelodanil. Naslanja se večinoma na civilni kazenski zakon tako glede neposrednosti, ustne razprave in javnosti.

Spravno vprašanje na Tirolskem med Nemci in Italijani se je razbilo, ker Nemci nočejo ugoditi njih zahtevam glede neke železnice.

Na Francoskem razpušča vlada vsled naročila večine parlamenta samostanske šole. Klerikalci delajo najobupnejše napore, da bi radi zaključenja povzročili velike nemire, a dogajajo se le demonstracije brez posebnega pomena. Klerikalcem je prišla na pomoč celo vojvodinja orleanska, a vlada jo je iztirala. Iz vseh krajev dobiva Francija brzojavke, v katerih se ji izreka zahvala za njeno energično postopanje.

Grozovitosti na Filipinih. Šele sedaj se je zvedelo, kako grozovito so postopali Američani proti Filipincem v zadnjem bojevanju. General Smith je ukazal, naj se pobije vse, kar je staro nad 10 let, torej ženske, starci in otroci. Sodišče ga je spoznalo krivim in ga obsodilo na — ukor!

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. (Učiteljstvo proti Jakliču.) Dne 16. t. m. je bila v Cerkljah okrajna učiteljska konferenca za kranjski šolski okraj, o kateri priliki ste poročali že zadnjič. Pri tej priliki se je sklenila sledeča izjava: «Učiteljstvo kranjskega okraja, zbrano pri okrajni konferenci v Cerkljah dne 16. julija 1902, izreka svoje obžalovanje tovarišu-učitelju Fr. Jakliču, ki je s svojim delovanjem kot poslanec z drugimi kričarji povzročil, da se je zasedanje deželnega zbora zaključilo in je ostala med drugimi prošnjami tudi prošnja «Slovenskega učiteljskega društva» za izboljšanje učiteljskega gmotnega stanja nerešena. S tem svojim dejanjem je pokazal, kako malo mu je mari slovensko učiteljstvo. V Cerkljah, dne 19. jul. 1902. Sledi 54 podpisov.» Ta nezaupnica je bila objavljena tudi

v «Slovenskem Narodu», na kar odgovarja prav oblastno g. Jaklič v ponedeljkovem «Slovincu» sledeče: «Ker poznam zanesljivost «Narodovih» poročil, usojam se javno vprašati, ali je bila izjava res sklenjena in podpisana pri uradni učiteljski konferenciji, torej pod predsedništvom c. kr. okr. šol. nadzornika, ali šele potem po banketu, ko so ga imeli gospodje tovariši že nekoliko v glavah, da vem potem prav ceniti tako naročeno izjavo, s katero moji volivci niso v prav nobeni zvezi. Dostavek uredništva: Mi pa želimo, da se nam sporoče tudi imena onih, ki so podpisali, da bomo te junake poznali za naprej.» — O Jakliču kot učitelju so slovenski listi že mnogo pisali, da je velik ignorant i. t. d. Mi njegovi tovariši nismo mogli verjeti vsega, a s svojim zadnjim vprašanjem je potrdil vse to, kajti vsakemu najmlajšemu učitelju je znano, da izjave politične vsebine ne pridejo na dnevni red okrajne učiteljske konference. Da zadostimo njegovi radovednosti, povemo mu kot tovarišu, da je bila omenjena in nenaročena izjava sestavljena in večinoma podpisana že pred konferenco. Znano nam ni, jo je li podpisal kdo še po banketu, pač pa vemo prav natanko, da ni imel tisti dan izmed nas nihče opravka s — podrito pečjo. «Slovincu» povemo tole: Imena podpisanih so na razpolago v uredništvu «Slovenskega Naroda». Na podlagi ročnega zapisnika učiteljskega osebja za leto 1901/1902, založil R. Šeber v Postojini, cena K 1.40, morete zvedeti imena onih, ki se niso podpisali. In če ste potem nanje ponosni, Vam od srca čestitamo. Tudi mi si usojamo javno vprašati g. Jakliča, ali ga je spravila njegova stranka kot učitelja, ali kot petijotarja in konsumarja v dež. zbor? Ako je poslednje istina, potem umaknemo drage volje svojo nezaupnico, kajti z Jakličem -petijotarjem in -konsumarjem nimamo nič skupnega.

Iz Cerkljan. Kakor znano, imamo tukaj jako «dobre» g. kapelane, izmed katerih se g. Matevž izvanredno najbolj odlikuje. S tem hočem reči: on je v cerkvi, v šoli, kakor tudi na javnih v prostorih in privatnih hišah jako delaven človek; posebno rad piskaklja v hišo našega «dičnega» g. župana, oziroma gospe matere županje. Kar se tiče delavnosti v cerkvi in šoli, ne omenjamo za enkrat še ničesar, čeravno imamo dovolj gradiva. S tem ga hočemo le opozoriti, naj ne bo tako srborit, kajti govori se različno. Njegova delavnost na javnih prostorih obstoji pa v tem, da g. Matevž skoro vsak čas semtertja hodi po cesti itd. V privatnih hišah se on peča s tem, da našteva osebe, katere on morebiti manjkrat vidi v cerkvi, kakor njemu priljubljene tercijalke. Dalje ima g. Matevž v županiji še druge važne, njegovemu stanu «pristojne» posle, in sicer pri posojilnici in hranilnici, da namreč nevedne ljudi notri vabi, in pri županstvu, da nadzoruje gostilničarje in goste, seveda le njemu nepriljubljene. Torej srečna občina, oziroma občani, koliko si s tem lahko prihranite, ker g. Matevž gotovo brezplačno opravlja te in morda še enake posle. Res v Cerkljah ni treba policaja. Oportunist.

Iz Lesec. Naš g. Seigerschmied je priznan kot eden prvih oznanjevalcev in vojščakov klerikalnih idej, kolikor bolj se mu prizanaša, toliko predrzneje in surovejše nastopa. Dogodil se je pred kratkim slučaj, in božja volja je bila, da je bil poklican odličen in občasnošpovčan župljan — seveda naprednjega mišljenja — krstnim botrom. In božja (?) volja je bila tudi nasprotno, ko mu župnik po babici naznani, da on ni za botra sposoben, ker se ni izkazal s spovednim listkom. Bodoči boter pa mu po ravnoisti osebi sporoči, da mu ne da spovednega listka, ko bi ga tudi imel. Ošabni župnik poda se nato do botrove matere ter jo v vsem tem obvesti. Ko boter to izve, napoti se naravnost do župnika ter ga vpraša, zakaj v tej zadevi tudi mater nadleguje in zakaj bi ne bil boter, ker je bil že tolikokrat. Župnik odgovarja, da ga on s tem ni mislil žaliti. Boter zavrača, pa ste me razžalili in ali vam je znana kaka nepoštenost iz mojega življenja kot kristjana. Ko župnik na to ni mogel besedice ziniti, skliceval se je na svoje dosedanje metode ter se hotel kot na pravem stališču, z nekim cerkvenim predpisom opravičevati; toda oba sta zaman iskala, kje stoji zapisano, da se v spo-

sobnost botrov zahteva spovedni listek. In konečno je bila zopet božja volja, da je bil za botra kot veljaven pripoznan. To dejstvo je g. župnik baje posvetil omenjenemu botru kot uslugo za neko, nekoliko prej storjeno in z drugimi vred prostovoljno odpuščeno žaljenje, oziroma obrekovanje od strani župnika. G. Seigerschmied še vedno misli, da je v hribih od koder je prišel. Nad vse izurjen je pač ta umetnik, ali mu ni znano in ali ni čital škofovega lista, v katerem se zabičuje, da je čitanje liberalnih listov greh in da se dotičniku, ako se tega ne odpove, odveza ne podeli. In kako more on od takih zahtevati spovednih listkov. Ako pa je kdo za botra poklican v tujo cerkev tedaj je vse prav, in na ta način se Boga ogoljufa ali pa je zakrament neveljaven. Sv. birma je tudi zakrament, ki se je pred kratkim pri nas delila; tu se je v raznih krajih opazilo zlasti v Radovljici, da so bili prvi liberalni veljaki za botre in še celo po več otrokom, a nihče jim ni stavil zapreke z ozirom na spovedne listke. O! da se le morejo ti klerikalni trabantje o največjih verskih zadevah tako nizkotno blamirati in sicer tako, da že najzabitejši bedaki stresajo glave in uvidevajo, da vera čimdalje bolj peša. Kmalu pridemo v Babilon!

Iz Idrije. Dne 19. in 20. t. m. preživeli smo v Idriji par zares prijaznih in slovesnih dni. «Idrijski Sokol» nam je pokazal, koliko premore pravo in energično sokolsko delovanje v manjših mestih in je s tem že tudi pribil pomen sokolskih društev. Po odkritosrčnih pozdravih v pivnici «pri črnem orlu», kjer se je vsled dežja vršil sprejem, občudovali smo okretnost Idrijčanov na gledališkem odru. Igrala se je «Županova Micika» prav izborno. Po igri se je vršil «pri črnem orlu» komers z različnimi naptitnicami in petjem. — Drugi dan se je vršilo v mestni dvorani slovesno razvitje sokolske zastave «Idrijskega Sokola». Nato se je vršil banket, pri katerem naj omenjamo zares v sokolskem duhu govorjeni govor dr. Vikt. Murnika. Ko je dež nekoliko prejenjal, začela se je javna telovadba. Tu se mora bratu načelniku Novaku le čestitati na izvrstni vzgoji sokolskega naraščaja, čegar nastop je vzbudil splošno zanimanje. Temu so sledile proste vaje dorastlih, pri katerih pa je bilo opaziti mnogo neenakosti v proizvodbi. Na orodju je nastopilo 10 vrst. Omenimo še, da se je kazalo pri posameznih vrstah premalo discipline pri menjavanju vrst, in s tem že je bil odvzet telovadbi vtis točnosti, da, prožnosti. — Kako veliko zanimanje je vladalo v jugoslovanskem Sokolstvu, nam izpričajo številke udeležbe; ako navedemo, da se je udeležilo slavnosti 12 sokolskih društev, moramo to zaznačiti kot vesel pojav na trdoglavi ledini jugoslovanskega Sokolstva. V nadi na boljše čase, krepki: «Na zdar!»

Novičar.

Na Gorenjskem.

Nezaupnica. Učitelstvo kranjskega okraja, zbrano povodom uradne učiteljske konference dne 16. julija t. l. v Cerkljah na Gorenjskem, izreklo je svoje obžalovanje tovarišu učitelju Fr. Jakliču v Dobrepoljah, ki je s svojim delovanjem kot poslanec z drugimi kričachi povzročil, da se je zasedanje deželne zbornice zaključilo. Tej izjavi se pridružuje tudi podpisano učitelstvo radoljskega okraja, zbrano po uradni konferenciji dne 23. julija t. l. na Bledu in še pristavlja, da se zgraža še posebno nad surovostjo Jakliča, ki je v svojem odgovoru v «Slovincu» na omenjeno izjavo označil 54 svojih tovarišev kot take, ki si iščejo za enake sklepe svojega navdušenja edino le v časih. Na Bledu, dne 23. julija 1902. Sledi 35 podpisov.

Zrelostni izpiti na tukajšnji c. kr. Franc Jožefovi državni gimnaziji so bili danes zaključeni. Kandidatov je bilo 26. Z dobrim uspehom je napravilo skušnjo 18 kandidatov in sicer: Černe Ivan iz Kranja, Dolinar Jakob iz Stare Oselice, Dolžan Franc iz Predtrga pri Radovljici, Gogala Ivan iz Kranja, Golob Mihael od sv. Florjana na Štajarskem, Grošelj Alojzij iz Kamnika, Ješek Matevž iz Spodnjih Gameljnov, Kerč Ivan iz Predoselj (z odliko), Kos Jožef iz Nemskega Rota, Koželj Jožef iz Kamnika, Langerholz Janez iz Virmaš, Legat Heinrich od sv. Filipa na Koroškem, Noč Ivan iz Koroške Bele, Pavlin Jernej iz

Nakla (z odliko), Polajner Ivan iz Kokre, Svetina Lovrenc z Brega pri Breznici, Šmajdek Jožef iz Radovljice, Trojanšek Avgust iz Stoba pri Domžalah (z odliko). 7 kandidatov — med njimi dva odličnjaka — mora v septembru ponoviti skušnjo iz jednega predmeta; 1 je bil reprobiran na celo leto.

Ob priliki. Zadnjo nedeljo udeležil se je škof Jeglič posvečevanja goriškega nadškofa v Gorici. Pri tej priliki je šel obiskat kurata Ferjančiča na Goče. Ta namreč še sedaj ni pomiloščen. Celo dvomljivo je postalo, če se bo sploh pomilostil. Eden njegovih pristašev, ki je bil z njim vred kaznovan, je začel »govoriti«. — In v tem štadiju cele zadeve, podal se je ljubljanski škof na pot, ki bi znala postati vsakemu drugemu osodepolna. Zaslíšaval je ljudi na Gočah in obžaloval, da se ni pozabilo in molčalo. Če se je o tem zaslíšavanju napravil zapisnik, ali ne, se nam ne poroča. Tudi se škofu ni treba bati, da bi se mu zaradi tega vsedel državni pravdnik na vrat. On je le dosleden. Če se vtika v posle mešetarjev s koruzo, z rižem, rutami in volno, ne vemo, zakaj bi ne delal konkurence — preiskovalnim sodnikom.

Letošnji kranjski abiturijenti se posloye od slavnega meščanstva dne 2. avgusta s koncertno veselico, ki se bo vršila ob osmih zvečer v prostorih g. P. Mayrja in »Narodne čitalnice« v Kranju. Koncertovala bo društvena godba (ljubljska). Ob enajstih se prične ples. Vstop je dovoljen proti izkazu vabila, vstopnina prostovoljna. Prebitek je namenjen dijaški kuhinji v Kranju in družbi sv. Cirila in Metoda. Slavno občinstvo se prosi, da oprostí, če pri tako obilni razposíljalvi kdo ni dobil vabila. Dotičnik naj se blagovoli oglasiti pri tovarišu Gv. Sajovicu (v prodajalni g. Ferd. Sajovica). Na veselo svidenje pri veselici! Pripravljalni odbor.

Promenadni koncert se vrši danes zvečer na glavnem trgu. — Dne 3. avgusta bo koncert pri gospej Rantovi. Tudi se za ta koncert pripravlja nekaj prese- nečenja za mladino. Začetek ob petih popoldne.

Na grob so naleteli — kakor nam poroča g. Ed. Rooss — pri kopanju novega kanala mimo Roossove hiše. Grob je najbrž izza časa, ko so imeli kapucini samostan in pokopališče približno okoli letu 1644. Okostenjak je ležal proti vzhodu.

Opozarjamo, da se prične kegljanje bralnega društva v Kranju danes zvečer.

Umrí je danes zjutraj v Britofu pri Kranju g. Janez Zabret, bivši župan predoseljski. Naj v miru počiva!

V Predvoru je bil županom izvoljen dne 23. t. m. dosedanji župan g. J. Roblek, posestnik v Bašlju.

Iz Škofje Loke nam pišejo: Pevsko društvo »Ljubljana« priredi dne 27. julija 1902 v Škofjo Loko izlet, spojen z veliko vrtno veselico na Štemarjih s sodelovanjem ljubljanske društvene gobe. Odkar je obhajalo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo petindvajsetletnico svojega obstanka in to je bilo lansko leto v avgustu, se ni priredila v Škofji Loki še nobena vrtna veselica. Kaj srečno sestavljeni spored setakole glasi: 1.) A. Nedved: »Prešernu«, moški zbor. 2.) Grieg: »Novi dom«, moški zbor z bariton-solo in spremljevanjem orkestra (poje g. Polasek). 3.) G. Eisenhuth: »Mazurka«, moški zbor. 4.) Hrabroslav Volarič: »Slovenski svet, ti si krasan!«, moški zbor. 5.) * * * »Pri meni bod'!«, moški zbor z bariton-solo (poje g. Polasek). 6.) Jenko: »Adrijansko morje«, moški zbor. Godba, ljubavna pošta, šaljivi bazar, Coriandoli-Corso, ples. Začetek ob štirih popoldne. Vstopnina za osebo 20 kr. V slučaju neugodnega vremena se preloži izlet na nedoločen čas. — Naše občinstvo bo pri tej priliki gotovo pokazalo, da se zanima za godbo in slovensko pesem. Po pripravi soditi, utegne postati ta vrtna veselica prav obsežna prireditev. Kakor čujemo, se udeleži izleta mnogo društvenih prijateljev iz Ljubljane, Mladini bo gotovo najbolj ugajala točka »ples«. Salon na Štemarjih je zelo prostoren; kjer se bo lahko sukalo dokaj parov. Tudi ostale točke programa so gotovo dovolj zanimive, da je pričakovati mnogobrojne udeležbe.

Izlet kranjske podružnice slovenskega planinskega društva na Dobrač je preložen na 9. avgusta t. l.

V Besnici je zabodel bik na roge dne 20. t. m. 24 letno Jero Sušnik. Nabodel jo je dvakrat, jo vrgel kvisku ter jo na trebuhu tako poškodoval, da so jo morali pripeljati v deželno bolnico, vendar je precej upanja, da se okreva.

Iz Žabnice se nam piše: Iz daljnega potovanja iz Amerike se je povrnil minuli ponedeljek težko pričakovani in obče znani posestnik ter ekonom g. Urban Cof iz Dorfarjev pri Žabnici. Dobro došel!

V Radovljici je postala, kakor se nam poroča, neka hiša na glavnem trgu velika menažerija tulečih psov, kričetič petelinov in razbijajočih žensk. Ti godci pričenjajo svoje koncerte šele po noči proti jutru na povelje neke »prepelice«. Ker pa takrat nekateri radovljiški prebivalci v hiši godbe in v sosednjih hišah še radi spé, tu javno zahtevajo miru, ker drugače bi bili primorani natančneje popisati nove radovljiške godce.

Na Bledu se vrši v ondotne »Zdraviškem domu« jutri v nedeljo 27. julija 1902, ob osmih zvečer koncert in deklamacija na korist revni šolski mladini Franc Jožefa I. ljudske šole v Gradu. Na sporedu je med drugim tudi dvoglasni zbor štirje letni časi. Cene prostorom: Sedeži I.—VI. vrste 3 krone, vsi drugi sedeži 2 kroni. Z ozirom na blag namen se preplačila hvalno sprejemajo. Odbor.

Na Kranjskem sploh.

Protest notranjskih županov. Dne 22. t. m. se je v Postojni zbralo 32 županov in podpisalo naslednjo izjavo: »Dne 22. junija 1902 v Postojni zbrani župani postojinskega političnega okraja najodločneje obsojamo za kmetško ljudstvo skrajno škodljivo in brezvestno postopanje klerikalnih poslancev, ki so z nasilno obstrukcijo v deželnem zboru preprečili vsakovrstno koristno delovanje in s tem škodovali deželi.« — Umestno bi bilo, da se ganejo tudi gorenjski župani.

Letošnja XIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« se bo vršila 14., 15. in 16. avgusta v Trstu. Ob tej priliki namerava pripravljalni odbor za prireditev zborovanja prirediti poučen izlet v Benetke na Lloydovem parniku »Leda« ali »Selene«, ako se bo zglasilo zadostno število udeležencev. Deseta številka »Učiteljskega Tovariša« z dne 1. julija je objavila dotični poziv. Iz tega povzamemo, da bi se odpeljali izletniki iz Trsta 16. avgusta ob 2. uri popoldne, dospeli v Benetke po 5 do 5½ urni vožnji ter se vrnili v Trst 18. avgusta okoli 1. uri ponoči. Da bode pripravljalni odbor vedel za določeno število oseb, naj se vsakdo, ki se misli udeležiti tega zanimivega izleta, zglaší pri gosp. Antonu Germeku, učitelju pri Sv. Ivanu blizu Trsta, in mu pošlje 5 K; toliko velja vožnja tja in nazaj. Pričakujemo, da se ne bo zglasilo samo učiteljstvo, temveč tudi neučitelji v mnogobrojnem številu za ta velezanimivi izlet, vsaj se jim ponuja najlepša prilika, da si ogledajo vse znamenitosti tega mesta.

Vodstvo »Zaveze«.

Križem sveta.

Razne vesti. Zadnje povodnji so povzročile ogromno škodo. V nekem mestu na Ogrskem je stala voda dva metra visoko. — V moravski deželni bolnici so operirali ženo, kateri je rasel že 30 let v nosu zob. Vedno jo je bolela glava. Po srečni operaciji ji je prenehal glavobol. — V Benetkah postavijo namesto zrušenega stolpa nov zvonik.

Kolera. Iz Kantona poročajo, da imajo po vseh ob reki Kweiling v provinci Kuangsi kolero. V Ping-lo jih je umrlo 3000, v Kweiling pa 10.000. Kolera pa se še širi. Tudi na Dunaju je umrl delavec za kolero.

Posamezne številke »Gorenjca«

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Lokl pri g. M. Žigonu, trafika na glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otónu Homannu, glavna trafika.

Gospodarske stvari.

Zakupni razglas. Zaradi dobivanja posteljne slame za brambovska bataljona v Ljubljani za dobo od 1. septembra 1902 do konca avgusta 1903 se bode vršila ponudbena razprava dne 29. julija 1902 ob 10. uri dopoldne v računski pisarni (v brambovski vojašnici) v Ljubljani. V navedeni dobi dobavati bo v osmih rokih skupaj 39.000 kg posteljne slame v Ljubljani. Sprejemajo se pismene in ustmene ponudbe. Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom za 1 K za vsako polo, naj se vložijo v gori navedeni pisarni do 29. julija 1902 do 10. ure dopoldne. Ob tisti uri se pa začne tudi javna ustna obravnavna ravnotam. Ponudniki morajo predložiti izpričevala o zadostnem premoženju in smožnosti za prevzetje te kupčije. Ta izpričevala izdaja protokoliranim tvrdkam trgovska in obrtniška zbornica, drugim pa c. kr. okrajna glavarstva oziroma mestni magistrat. Izpričevala se morajo vsaj en dan pred razpravo po obrtniški in trgovski zbornici ali po politični oblasti poslati poveljništvu navedenih bataljonov. Podrobni pogoji in navodila se lahko dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Intendanca c. in kr. 3. voja v Gradcu je vposlala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani izkaz o prilični potrebnosti za zavarovalno dobo 1902/1903 za c. in kr. vojsko in c. kr. domobranstvo v oskrbovalnih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobavati bo: pšenica, rž, oves, kruh, seno, slama, drva, premog i. t. d. Izkaz je na vpogled v pisarni imenovane zbornice.

Tedenski sejem v Kranju dne 21. t. m.

Prignalo se je 135 glav goveje živine, 6 telet, 96 prašičev, — ovac, — koze, 11 buš. — 50 kg: pšenice K 9.—, prosa K 7.—, ovska K 7.—, rži K 8.—, ajde K 6'50, ječmena K 7.—, krompirja K 2.—.

Bicikelj

se takoj prodaja potom dražbe dne 3. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne pri g. Francu Strupiju, 110 županu v Čirčičah.

Učenec in skladiščar

(magaciner) se sprejmeta takoj pod ugodnimi pogoji pri **Ivanu Majdiču v Kranju.**

Učenec, ki je obiskoval kako srednjo šolo, ima prednost, pri skladiščarju to ni neobhodno potrebno. 111—1

J. Sartori

ključaničarstvo in trgovina z železnino v Radovljici, Gorenjsko

priporoča svojo zalogo najboljših

mlatilnic na vitle po K 103.—
„ „ roke „ „ 112.—

vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.

Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata, štedilna ognjišča vsake vrste, kuhinjske posode i. t. d. i. t. d. 112—1

Poslano.*)

V svojem poslanem v zadnjem »Gorenjcu« z dne 21. t. m. sem se usojal prositi pojasnila radi šolskega naznanila mojega pastorka Vinka Sirca voditeljstvo deske ljudske šole v Kranju. Ker so pa po postavnih določbah šolska vodstva obvezana **pravočasno** dati šolska naznanila starišem ali njih namestnikom, a na mojo uljudno prošnjo nisem dobil nobenega pojasnila, usojam se **taisto zahtevati**. 113

Albin Rant, trgovec.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor zahteva zakon.

Spreten deček

ki ima veselje do **pekovskega obrta**, sprejme po dogovoru takoj v pouk

106—2

Anton Kummer, pek v Kranju.

Železnato vino	LEKARJA Piccoli - ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah
krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe	

Edina zaloga na Kranjskem lekarna **Piccoli** pri Angeli Ljubljana dunajska cesta.

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **GABRIEL PICCOLI** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje 166a—45 znesek po poštnem povzetju.

Otvoritev trgovine.

Slavnemu občinstvu javljam tem potom, da sem otvoril v Kranju, glavni trg št. 3 v hiši gospoda Peter Mayrja, **trgovino galanterijskega in norimberškega blaga.**

Zaloga vsakovrstnega v to stroko spadajočega blaga, kakor: otročjih vozičkov, raznih vrst kovčegov, košar in pletenic, otročjih igrač šolskih potrebščin, raznovrstnih krtač, glavnikov, denarnic, toaletnega mila, parfumov, žepnih nožev, namiznega orodja, karafin, usnatih ovratnikov za pse, igralnih kart, (marjaš in tarok) velika izber razglednic in podobic, vsake vrste papirja, palic za gospode in hribolazce i. t. d.

Cene nizke! Postrežba točna!

Za mnogobrojni obisk trgovine uljudno proseč, beležim

z odličnim spoštovanjem

Janko Kocmut.

108—2

Priznано najboljšę oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah
Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—8

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boncon

159-46 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

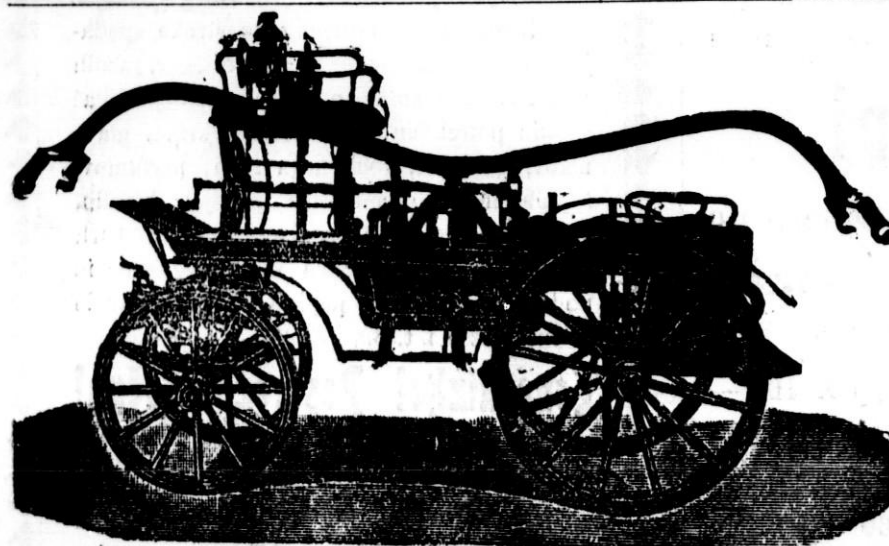
VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, kise izvršujejo natančno po naročilu.

Znanja naročila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoni in frankovano.

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarnah!

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 60—13

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoni in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

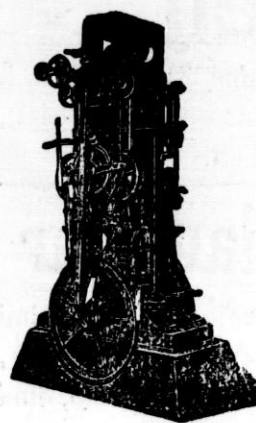
Razpošiljanje točno.

Predtiskarija **FRANJA MERŠOL** Predtiskarija

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vozenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po zelo zmernih cenah. 158-45

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—10

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica čevl in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 13—26

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1—30

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vožna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d.

81—9

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kako-
vostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primernege, trpeznega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno.

114—52

Loterijska srečka dne 19. julija t. l.

Gradec: 78 31 53 71 19

Največje, najhitrejše in najvarnejše vožnje, ki
vozijo v Ameriko

Hamburg-New-York le 6 do 7 dni.

Vozne cene po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter
daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

94—5

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg št. 1 nasproti frančiškanske cerkve.

FRAN DETTER LJUBLJANA
na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—45

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v
njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

105—12

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Birmanska darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah
priporoča

H. SUTTNER, urar
v Kranju. 73—11

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Stanje hranilnih vlog:
1,200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20—27

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97—4

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov za spomladansko in letno sezono.
Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno
14—26 v zalogi.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne skisanim filistrom
ampak
prijateljem humorja
priporočamo

'NAVIHANCE'

spisal Rado Murnik.
Velika 8°. Str. 229.

Vsebinski:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno
zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. —
Čačkočkar pa Križkraž. — Peklenški napredek. —
Zavozlan roman. 96—4

Cena K 2-50, po pošti K 2-70.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Večkrat premitano!

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Drelse

75—11

v Ljubljani.

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—11

Vzorke pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne